

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrației „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:
Pe un an 50 Lei		Pentru publicațiuni oficiale, concurse edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 90 Lei, până la 200 de cuvinte 120 Lei, de aci în sus 150 Lei.
Pe jumătate de an 25 „		
Pe un pătrar de an 12 1/2 „		
Un număr 1 Leu.		
Pentru străinătate pe un an 80 Lei.		

PARTEA OFICIALĂ.

Nr. 2326 B./1924.

Prea Onorațiilor Domni Protopresbiteri, Onorată Preoțime parohială.

Vă este cunoscut tuturor, că Sf. Sinod a hotărât înființarea unui Institut Biblic, în scopul de a tipări sf. Evanghelii, cărțile din Testamentul Nou și alte scrieri de cuprins moralizator și pentru combaterea sectelor religioase și a le răspândi în popor, în broșurele mici și estine, pentru apărarea și întărirea credinței strămoșești.

Pentru realizarea acestui scop s'a adunat deja un oarecare fond din oferirea salariului pe o zi a preoților, iar Ministerul Cultelor și Artelor încă a prevăzut în bugetul său o sumă pentru acest scop.

Dar față cu scumpetea hârtiei și a tiparului pentru tipărirea lucrărilor aprobate de sfântul Sinod, acest fond este neîndestulitor și astfel trebuie mereu sporit.

Spre a spori acest fond, sfântul Sinod, în ședința sa din 28 Noemvrie (11 Decemvrie) 1922, a decis:

„1. Ca PP. SS. Chiriarhi din toată țara să fixeze câte o zi, în care să se adune cu tasul în toate bisericile pentru fondul Institutului Biblic.

2. Ca PP. SS. Chiriarhi să dispună ca preoții să ofere leafa lor de pe o zi pentru acelaș institut.”

Prin urmare dispunem, ca în ziua de 21 Noemvrie a fiecărui an, adică la sărbătoarea Întrării în biserică, să se poarte câte un tas în sfintele biserici, în favorul Institutului Biblic.

Banii adunați cu acest tas oficiile parohiale îi vor înainta, pe lângă raport semnat și de

epitropia parohială, Prea Onoratelor officii protopresbiterale, cari apoi, la rândul lor, până la 15 Decemvrie îi vor înainta pe lângă tablou Consistorului diecezan.

Tot odată se aduce la cunoștință Prea Onorațiilor Domni Protopresbiteri și Onoratei Preoțimi eparhiale, că luând act de hotărârile conferințelor preoțești, am ordonat Cassei diecezane, ca din retribuțiunile preoțești dela stat de pe trimestru Octomvrie—Decemvrie a. c. să rețină din plata fiecărui preot leafa de pe o zi în favorul augmentării Institutului Biblic.

In fine, vă atragem atențiunea, ca sunt buni primite și contribuțiunile benevole, atât dela preoți, cât și dela mireni, cari poartă la mîmă întărirea credinței strămoșești.

Avem speranța și așteptăm dela Onorată Preoțime parohială, că va sprijini cu toată râvna instituțiunea Institutului Biblic, care este merit să umple un gol adânc simțit în viața noastră bisericească și națională.

Caransebeș, din ședința cons. ținută la 2 15 Septemvrie 1924.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu

Contrarii Bisericii în Franța.*)

Lupta oarbă, ce s'a dat în Franța pe timpul Ministerelor Waldeck-Rousseau și Combes în jurul separării Bisericii de Stat, urma să se potolească în fața războiului mondial, care izbucni la anul 1914.

Antecedentele acestei lupte înverșunate sunt destul de cunoscute, iar repetarea lor în cadrele înguste ale acestui articol e de prisos.

*) Vezi articolul din Nr. 43 ex. 1922 al „Foi Diecezană” intitulat „Biserica și Statul în Franța”.



Drept aceea începem cu rezultatul final a luptei, care nu fu altul, decât votarea în anul 1905 a legii de desfacere a raportului dintre Biserică și Stat.

Legea de separație, de sine se înțelege, că creă o stare, în urma căreia membrii așa numitelor Congregațiuni se văzură siliți să-și părăsească țara.

Dar deslănțuindu-se războiul, membrii acestor Congregațiuni se reîntorc în patrie, ca să-și facă datoria de buni cetățeni.

După înfrângerea inamicului, la care au contribuit după putință și acești membri ai Congregațiilor, ei rămân în țară și reiau firul întrerupt al activității de mai înainte în ce privește instituțiile lor culturale.

Guvernul n'are încotro: e tolerant față de Congregațiuni. Contrastele de odinioară se netezesc tot mai mult. Statul se apropie de Biserică și invers. Dovada acestei apropieri este reluarea în anul 1921 a relațiilor diplomatice între Franța și Vatican, prin restabilirea ambasadei franceze la Roma și a nunciaturei la Paris.

Socialiștii, ca contrari veritabili ai bisericii, nu văd cu ochi buni această stare a lucrurilor și mereu ridică protest.

În rândurile socialiștilor nemulțumiți aflăm și pe deputatul Herriot, pe actualul ministru președinte al Franței.

Deputatul Herriot, ca adversar pronunțat al Bisericii, luase angajamente, când era în opoziție, că ajungând la cârma țării, va cere Camerelor:

- a) să desființeze ambasada de pe lângă Vatican.
- b) să-l autorizeze a dizolva Congregațiile religioase neautorizate și
- c) să introducă învățământul laic în Alsacia-Lorena.

Angajamentele acestea, luate față de partizanii săi, însemnau să ațite din nou focul, ce era pe cale să se stingă.

Imprejurările l-au favorizat pe deputatul Herriot să se înscăuneze în anul acesta în fruntea Guvernului francez.

Prezentându-se parlamentului, prim-ministrul Herriot a declarat, că în ce privește raportul dintre Stat și Biserică el va să țină cont de angajamentele sale.

Declarația aceasta a produs consternație în sinul clerului francez, care cler, sprijinit de partidele politice din extrema dreaptă și din centru, a luat ofensiva pe față contra Guvernului.

Mulți erau de credință, că această ținută bărbătească a clerului francez va face pe premierul Herriot să tresară, sau cel puțin să se domolească.

Ținuta sa neșovăitoare însă a dovedit tocmai contrarul, căci comisiunea financiară a Ca-

merii franceze a hotărât suprimarea creditelor pentru întreținerea ambasadei de pe lângă Vatican.

Prim-ministrul francez își merge calea sa, pornită contra Vaticanului, contra Congregațiilor, sprijinind în aceeași vreme învățământul laic.

Și de mirare, că o face aceasta tocmai într'un timp, când în Statele Unite s'a început o luptă deschisă împotriva „școalei fără Dumnezeu” și când Regulamentul Universității din Tehas „exclue din serviciul său pe slujbașii atei”.

*

Lupta dintre Stat și Biserică pe cât e de detesabilă, pe atât e de necesară. Necesară de aceea, căci cei porniți contra Bisericii altcum nu pot fi convinși despre credința lor deșartă.

Alt mijloc mai bun de a-i convinge nu e decât lupta, fie că se sfârșește în defavorul Bisericii, căci oricât de învingător ar fi Statul față de Biserică, el fără Biserică nu peste mult ajunge într'o stare, care îl constrânge să recunoască, că fără Biserică morala se prăbușește.

A. Moaca.

Congresul național-bisericesc.

(Continuare.)

Urmează tot comisiunea organizatoare, care în nexul raportului Consistorului mitropolitan prezintă memoriul și concluzul Consistorului eparhial din Arad în chestiunea alegerilor deputaților sinodali pe periodul de 3 ani. 1924—26.

Raportul arată, că la aceste alegeri a ingerat administrația județeană în mod nepermis.

Această chestiune a dat motiv la o discuțiune mai îndelungată, la finea căreia I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul a făcut un călduros apel către toții membrii Congresului, să nu amestece politica în chestiunile noastre bisericești. „Pământul pe care stăm sfânt este” zice I. P. S. Sa și pe acesta să-l păzim cu sfințenie. Să ne ferim de a transpune luptele politice în biserică, pentru că lupta de partid în biserică n'a existat, și nu este permis să existe nici de aici înainte.

Raportul a propus, ca — în temeiul datoriei impuse prin art. 154 p. 1 al Statului organic „de a se îngriji de susținerea libertății religioase și a autonomiei bisericii române ortodoxe”, — *Congresul să reprobe orice ingerință venită împotriva constituțiunii și autonomiei bisericești*, constatând, că astfel de ingerințe tulbură armonia și pacea dintre fiii credincioși ai bisericii și o împiedecă întru îndeplinirea misiunii dumnezeiești, de a fi un liman de bună înțelegere și dragoste evanghelică pentru toți fiii și să invite Consistorul mitropolitan, să intervină la organele în drept ale statului, spre a dispune, ca pe viitor să se evite astfel de ingerințe.

Deputatul Dr. Lucian Georgevici a făcut contrapropunerea, ca Congresul să exmită din sânul său o comisiune dintre deputații actuali din celelalte eparhii, pentru a se ancheta toate abuzurile săvârșite în scopul zădărnirii Sinodului dela Arad, iar până când Congresul nu va cunoaște rezultatul acestei anchete, să nu se pronunțe în merit.

Punându-se la vot contrapropunerea dlui deputat Dr. L. Georgevici, rămâne în minoritate și se enunță ca concluz propunerea comisiunii făcută prin Dr. V. Moldovan.

În ședința a V-a comisiunea organizatoare prezintă raportul relativ la situația credincioșilor din ținuturile bănățene, rămase sub stăpânirea Iugoslaviei.

După ce la desbaterea acestei chestiuni iau parte deputații Dr. M. Gropșian, Dr. A. Cioban, Dr. V. Braniste, P. S. Sa Episcopul nostru Iosif și I. P. S. Sa pâr. Mitropolit, Congresul enunță ca concluz:

1. Congresul ia act cu regret, că cererea justă a Consistorului mitropolitan de a fi reprezentat prin doi delegați ai săi la tratativele dintre România și Iugoslavia, a fost refuzată.

2. Interesele mitropoliei noastre, în toate cauzele bisericești ale credincioșilor săi de acolo, fiind de ordin moral, religios și cultural așa de important, Congresul decide exmiterea unei delegații, care să se prezinte în audiență atât la ministrul Cultelor cât și la cel de Externe, arătând în mod amănunțit toate referințele și nedreptățile, cărora sunt expuse bisericile și școalele românilor ortodocși de acolo, câtă vreme minorităților romano- și greco-catolice din Iugoslavia li se acordă mai multă sollicitudine binevoitoare.

3. În baza dispozițiilor tratatului de pace, fiind asigurată confesiunilor minoritare libertatea religioasă — Congresul reclamă pentru românii ortodocși din cuprinsul Iugoslaviei aceeași libertate de viață religioasă proprie, precum și dreptul firesc de organizare bisericească autonomă, dându-li-se posibilitatea să păstreze ca și până acum, contactul ierarhic cu autoritățile mitropoliei noastre.

4. Congresul ia act cu bucurie de silințele preoților de acolo de a se organiza în cadrele Asociației „Andrei Șaguna“, nizuind a perfecționa mijloacele de conducere și activitate pastorală, pentru ocrotirea și încurajarea și buna îndrumare educativă a credincioșilor

Urmează raportul general al Consistorului mitropolitan din 28 Septembrie a. c. Nr. 383 în chestiunea școalelor confesionale.

La propunerea comisiunii, raportul se ia în general la cunoștință, și se primește ca bază la desbaterea specială.

În special congresul aprobă toate dispozițiile luate de Consistorul mitropolitan în privința menținerii școalelor confesionale.

Regretă, că intervențiile de până aci n'au putut determina înaltul guvern să renunțe la politica greșită de statificarea a școalelor confesionale, care politică se

duce sub ideea rău înțeleasă a „intereselor superioare de stat.

Constată, că situația în școalele confesionale ale bisericii noastre din zi în zi devine tot mai precară; de o parte în urma statificării pe loc a învățătorilor dela școalele confesionale și subtragerea lor de sub influința bisericii, de altă parte prin alterarea dreptului indiscutabil de proprietate al bisericii asupra edificiilor școlare, survenită în urma instituirii comitetelor școlare. În acelaș timp constată, că sub politica școlară desfășurată până acum, toate bisericile minoritate din ținuturile Ardealului prin crearea și susținerea școalelor lor confesionale se tot întăresc, așa încât art. 22 din Constituție, prin care biserica ortodoxă se declară „dominantă“, în ce privește părțile Ardealului nu se poate valida în realitate, ceea ce trebuie să sugereze tuturor credincioșilor ortodocși români îngrijorare.

Spre a ieși din acest impas, Congresul autorizează și roagă Prea Sfințitul Cor episcopesc, ca pe reprezentantul bisericii ortodoxe române, să intervină în corpore la înaltul guvern și să arate, că: dacă biserica ortodoxă n'a dus la extrem lupta de apărare a școalelor sale confesionale, a făcut-o numai din înalte considerații patriotice, pentru că biserica dominantă a statului român, la fel cu bisericile minoritare, are dreptul garantat prin art. 137 din constituție de a crea și susține școli, dar în urma vitregiei trecutului, n'are puțința materială de a-și valorifica acest drept, din care cauză biserica dominantă a ajuns în această inferioritate față de bisericile minoritare, ale căror școli se sporesc și înfloresc.

Drept ce, pe lângă această argumentare, P. S. Cor Episcopesc va comunica înaltului guvern următoarele hotărâri ale Congresului național-bisericesc:

1. Congresul național bisericesc fixează și de astă dată dreptul bisericii ortodoxe române de a înființa și susține școale confesionale;

2. Dă expresiune convingerii sale, că în statul român biserica ortodoxă română se confundă cu însăși națiunea română și că este un înalt interes al acestui stat, ca instruirea și educația cetățenilor săi, să se facă în spiritul acestei bisericii și folosindu-se statul în chip constituțional de ajutorul efectiv al organismului ei. În special Congresul național bisericesc crede, că mai vădit școala primară, în care se face instruirea și educația păturilor largi populare, trebuie să fie lăsată sub conducerea bisericii, contribuind statul cu mijloacele necesare materiale, spre a asigura în mod desăvârșit gratuitatea și obligativitatea învățământului primar, rezervându-i-se statului dreptul său incontestabil la stabilirea programului de învățământ și controlarea riguroasă a muncii săvârșite în școala confesională.

3. Paralel cu acest demers al P. S. Episcopi, Congresul mai decide, că în vederea credintelor sale mai sus menționate, este convins, că pornirea în contra școalei confesionale va fi oprită prin înțelegerea mai luminată a rostului învățământului confesional, de însuși poporul românesc, apropiindu-se timpul, când școala confesională va fi reintrodusă în drepturile sale în întreg

cuprinsul țării și astfel, în consecință, îndrumă toate corporațiunile bisericești din cadrele Mitropoliei ortodoxe române a Ardealului, Bănatului, Crișanei și Maramureșului să stăruie cu toată puterea pentru susținerea școlii confesionale, îngrijind, ca edificiile menite a adăposti aceste școli să se păstreze în bună stare și să nu fie înstrăinate dela menirea lor;

4. Pentru intensificarea credinței și a moralei religioase în sânul poporului nostru drept credincios, eparhiile și toate corporațiunile bisericești sunt invitate, să creieze de urgență așezămintele religioase pe seama adulților și a publicului mare, școala de Duminecă, institute de propagandă și misiune internă, precum și societăți religioase pentru tineretul de ambele sexe.

În ședința a VI-a s'a desbătut raportul comisiei școlare în chestia liceelor și a școlilor normale confesionale. Raportorul Dr. A. Magier în numele comisiei propune, iar Congresul decide:

Având în vedere trecutul istoric al liceelor confesionale ortodoxe române din Brașov și Brad, precum și cel al școlilor normale confesionale din Sibiu, Arad și Caransebeș și importantele servicii aduse neamului prin creșterea de intelectuali și învățători înflăcărați și considerând, că aceste școli sunt destinate a rămânea și pe mai departe școli pregătitoare pentru institutele teologice, solicită prin Corul episcopesc guvernul, să înscrie în bugetul statului liceele ortodoxe române din Brașov și Brad, precum și școlile normale confesionale române din Sibiu, Arad și Caransebeș, asigurând profesorilor și școlii toate drepturile, pe care le au școlile similare de stat, pe lângă menținerea caracterului lor confesional și subordonarea lor, ca și până aci, autorității bisericești.

În chestiunea catehizării în școlile de toate categoriile, Congresul decide:

a) Se aprobă măsurile luate de Consistorul mitropolitan în privința învățământului religios și a instituirii catiheților și profesorilor de religie;

b) Aflând, că în clasele ultime ale liceelor de fete, ale școlilor normale de fete, în școlile profesionale și de meserii, nu se propune de loc religia, Ministerul Instrucțiunii e solicitat să ia în programul de învățământ câte 2 ore de fiecare clasă și categorie de școală;

c) Consistoarele să urmeze înainte cu inspecția învățământului religios în toate școlile, prin organele sale.

Cu privire la memoriul corpului didactic dela liceul din Brașov se decide, ca Consistorul arhidiecezan să solicite Înalțului guvern înscrierea personalului didactic dela liceul confesional român din Brașov în bugetul statului și acordarea pe seama școlii și a profesorilor, a tuturor acelor drepturi, pe cari le au profesorii dela liceele de stat;

Comisiunea financiară comunică, că a examinat socoteliile fondurilor și fundațiilor, administrate de Consistorul mitropolitan, a scontrat cassa și le-a aflat oate în ordine.

Consistorul Mitropolitan este invitat a încasa, pe calea Ministerului de Externe, arânda după moșia Fundațiunii Trandafii aflătoare în Jugoslavia.

Se dă absolutul pentru gestiunea anului 1921—1927 și se aprobă proiectul de buget pe anii 1925—1927.

Chestiunei salarizării preoției i-s'a dat din partea Congresului nostru național-bisericesc importanța cuvenită.

Toți membrii Congresului, clerici și mireni, în frunte cu ierarhii au constatat, că actuala situație materială a preoției noastre nu mai poate dăinui.

După cetirea raportului consistorial la această chestiune, din care reiese, că Consistorul mitropolitan a făcut în diferite rânduri demersuri la Înalțul guvern pentru ameliorarea situației materiale a preoției, — a urmat o discuțiune vie în această chestiune, la care au luat parte mai mulți deputații.

I. P. S. Sa constată și din a Sa parte, că preoția noastră e mai slab salarizată și luptă cu mari greutăți materiale. Numai dragostei de neam și de biserică și idealismului preoției noastre, avem să atribuim faptul, că ea a rămas la locul ei, o santinelă neadormită a poporului nostru. Cu prescurea preotului român s'a crescut aproape întreaga pătură a intelectualilor noștri. Cu deosebire grea este situația preoților noștri, cari au copii de de școală. De aceea este necesar, ca Congresul să se identifice cu ea și să ceară remediarea situației materiale a ei. Râvna preotului nu atârână dela leafă. Cu toate acestea trebuie să punem pe preotul nostru la adăpostul greutăților zilei.

În urma acestora Congresul a adus în chestiunea salarizării preoților următorul concluz:

1. Preoții cu cvalificație academică: licențiați și doctori în teologie sau în drepturi sau în filosofie, să fie salarizați la fel cu profesorii secundari titulari, ca leafă de bază și gradații și cu toate accesoriile în vigoare acum și pentru viitor pentru acei profesori. În această categorie să fie puși și absolvenții ordinari ai institutelor noastre teologice, dacă au bacalaureatul din școala secundară.

2. Preoții cu cursuri ordinare de teologie și având cel puțin 6—8 clase secundare sau similare sau diplomă de învățator, cu cvalificație preoțească ordinară, să fie salarizați ca profesorii școlilor medii sau civile;

3. Preoții cu mai puține pregătiri secundare, dar cu studii teologice ordinare și cvalificație preoțească în regulă, să primească leafă inclusiv gradații și accesorii ca învățătorii;

4. Preoții, cari nu au case parohiale, să primească o indemnizație de chirie. Pentru prezent reclamă dela statul român chirie potrivită preoților fără case parohiale și subvenții de stat și alte mijloace materiale (pentru construcție) în scopul de a se ridica case parohiale prin comunele noastre bisericești.

Când vor cere interesele bisericii, autoritatea bisericească are dreptul, ca edificiile școlare confesionale să le prefacă în case parohiale.

5. Preoții să primească un adaus familiar minimal de 400 Lei după fiecare copil de școală, un adaus de creștere progresiv, în proporția numărului băieților și fetelor de școală.

6. In cazurile, când parohul nu ar avea sesiune parohială, să primească dela stat o întregire corăspunzătoare venitului, ce-i lipsește în lipsa sesiunii parohiale.

7. Protopopii să primească leăfă de bază 2000 Lei plus gradațiile și accesoriile după norma indicată mai sus.

In cea ce privește chestiunea organizării tineretului adult. Congresul adoptă statutul de organizare al Arhidiecezei și hotărăște introducerea lui în întreaga Mitropolie.

Congresul ia apoi act cu plăcere despre cele 2 congrese din urmă ale Asociației „Andrei Șaguna“ și despre activitatea și tendința lor catehetică și misionară, și constată, că organizația și munca Asociației clerului face parte din programul de acțiune al bisericii și al organelor ei de cărmuire; în consecință Congresul enunță necesitatea să se înfăptuiască această organizație în toate eparhiile, pe toată linia, până la cercurile religioase, cari lucrează în mijlocul poporului.

(Urmează)

Vizitațiunea canonică.

(Continuare)

Bozovici.

Dela Anina am plecat la orele 2 $\frac{1}{2}$, p. m. Societatea „Reșița“ a pus la dispoziția P. S. Sale și a suitei Sale două automobile, și un auto-camion închis pentru preoții și învățătorii din tractul Oraviței, cari împreună cu protoiereul V. Musta și primpretorele Dr P. Liubă au ținut să însoțească pe Arhipăstor până la Bozovici.

Eșind din Stajerdorf unde P. S. Sa se oprește pentru un moment, ca să facă o vizită preotului rom. cat. Dr A. Cichy, începem să admirăm frumusețile drumului romantic, ce coboară până la Bozovici. La „Coronini“ ne dăm jos cu toții și nu contenim a admira din destul limpezimea și culoare verzule-închisă a acestui izvor, care este o adevărată minune a naturii.

După un popas scurt ne continuăm drumul și în curând ajungem la Bozovici, unde sub poarta triumfală dinaintea gimnaziului „Principele Carol“ mulțimea poporului, în frunte cu protoiereul I. Pepa al Mehadiiei și primpretorele Dr. Al. Popoviciu, așteaptă pe Arhipăstorul său. De față erau aproape toți preoții din Almăj, precum și reprezentanții celorlalte autorități.

Protopresbiterul Ioan Pepa binevintează cel dintâi pe P. S. Sa, carele acum calcă pentru prima dată — ca episcop — pe pământul Almăjului, unde a văzut lumina zilei. După P. On. Domn I. Pepa, primpretorele Dr. Al. Popoviciu — binevintează pe P. S. Sa în numele autorităților administrative și primarul comunal Nicolae Olariu — în numele comunei politice.

Arhiereul le mulțumește pentru primirea frumoasă ce i-se face și pentru dragostea ce i-se arată.

De aici pornim pe jos spre biserică. În fruntea convoiului merge muzica, apoi copiii de școală, cărora le urmează Arhiereul și suita Sa, apoi poporul, etc.. Drumul este presărat cu verdeață, iar casele sunt frumos

împodobite cu covoare și drapete. La biserică este ridicat al doilea act triumfal cu inscripția: „Întru Mulți ani Stăpâne!“. Aici, deasemenea, lume multă așteaptă pe Arhipăstorul său. La poarta bisericii, între copiii ministranții, preoții locului: Nicolae Bihoiu și Romul Novacovici, îmbrăcați în odăjdii, așteaptă pe Arhiereu cu crucea și evanghelia. Păr. R. Novacoviciu adresează P. S. Sale câteva cuvinte alese de bineventare, apoi intrăm cu litia în sf. biserică.

După obicinuitul serviciu divin păr. Nic. Bihoiu salută pe „Cel ce vine întru numele Domnului“ și-i prezintă omagiile credincioșilor din Bozovici, arătând, care este situația comunei bisericesti. Arhiereul îi răspunde foarte mișcat și descoperindu-le bucuria, ce o simte astăzi, când i-se împlinește vechea dorință, ca să viziteze Almăjul Său iubit. Arătând apoi, că tăria credinței și iubirea și alipirea către Tron au fost totdeauna cele două virtuți ale grănicerilor, îndeamnă pe credincioși să persiste și pe mai departe în alipirea față de biserică și Dinastie, precum și în curățenia moravurilor, grijind, ca și tinerele lor vlăstare să fie crescute în acest duh. Le vestește apoi, că Duminecă va pontifica liturgia solemnă în această biserică frumoasă și le întărește binecuvântarea Sa arhierească.

Terminată slujba dumnezească, P. S. Sa este condus cu litia până la ieșire. Aici ne urcăm cu toții în trăsuri și ne îndreptăm spre locuința preotului, unde însoțitorii din tractul și plasa Oraviței își iau rămas bun dela P. S. Sa.

Seara la orele 8 a avut loc o foarte succasă serenadă, la care fanfara, sub conducerea inv. Ant. Létay și corul Bozovicienilor, sub conducerea dir. de bancă Ilie Ruva, a executat mai multe piese. În numele acestor două instituțiuni, cari fac fală Bozovicienilor, păr. R. Novacoviciu a bineventat pe Arhiereu, care le mulțumește pentru această manifestare a iubirei fiești, sfătuindu-i, să cultive cu toată dragostea muzica și cântarea, cari ambele nobilitează simțemintele și inima omului.

După serenadă păr. Nic. Bihoiu a oferit în cinstea Arhipăstorului și a suitei Sale o masă bogată, la care au fost invitați și reprezentanții autorităților din localitate și mai mulți fruntași din comună. Cătră orele 10 $\frac{1}{2}$ ne împrăștiem fiecare la ale sale și unde era rânduit ca să se odihnească.

Lăpușnic.

Vineri în 13/26 Septemvrie a. c., la orele 8 a. m. Arhiereul și suita Sa pleacă din Bozovici la Lăpușnic, însoțiți fiind de păr. protoprosbiter Ioan Pepa, care de acum încolo face parte din suita P. S. Sale, apoi de notarul P. Mageriu, care ține locul dlui primpretore și de preoții și mai mulți fruntași din Bozovici.

La hotarul comunei ne așteaptă călăreții și între bubuiturile treascurilor, convoiul constător din 12 trăsuri își face intrarea în comună. În mijlocul comunei este ridicat un frumos arc triumfal. Aici primarul Iosif Chera urează bun sosit P. S. Sale, care îi mulțumește cu puține cuvinte.

Grosul poporului aşteaptă la sf. biserică, unde preoţii îmbrăcaţi în sf. odăjdii întâmpină pe Arhiepiscop şi-l conduc cu litia în sf. biserică.

Se Începe serviciul divin. Servesc preoţii: Dionisie Goanţă al locului, Petru Suci din Moceriş, Nicolae Bădin din Dalboşet şi cei doi diaconi episcopesci; răspunsurile le dă foarte frumos corul bătrânilor din sat.

La cuvintele de bineventare ale pâr. D. Goanţă, care dă expresiune bucuriei ce o simte astăzi poporul, că vede în mijlocul său pe primul episcop al mării, P. S. Sa răspunde, că nici bucuria P. S. Sale nu este mai mică, când se vede pe aceste plaiuri atât de scumpe inimii P. S. Sale. Prea Sfinţitul spune însă, că a ştiut, că va avea parte nu numai de bucurii, ci şi de dureri sufleteşti, chiar pentru că iubeşte atât de mult acest colţ de pământ al Almăjului. Şi nu s'a înşelat, căci cu durere sufletească a aflat, că şi în această comună sunt sectari şi că chiar în preajma sosirii P. S. Sale şi-au anunţat trecerea câţiva rătăciţi. Combate apoi învăţăturile sectarilor şi îndeamnă pe credincioşii să se adape şi ei din izvorul cel adevărat al învăţăturilor străbune, ca şi părinţii lor, şi să nu dea ascultare amăgirilor pro-rocilor mincinoşi, cari nu ne doresc binele şi fericirea noastră.

După aceasta Arhiepiscopul intră în sf. altar şi după ce controlează antimisul, chivotul cu sf. cuminecătură şi vasele sfinţite, este condus cu litia până la locuinţa preotului, unde P. S. Sa adună în jurul său pe membrii comitetului şi ai epitropiei parohiale, cărora le dă diferite sfaturi şi învăţături părinteşti. La preotul acasă să face şi revizia oficiului parohial şi a socioşilor bisericeşti, apoi plecăm la

Moceriş.

Călăreţii din Lăpuşnic se pun iarăşi în fruntea convoiului, la care se mai ataşează câteva trăsurile din Lăpuşnic. Deja din depărtare auzim bubuiturile treascurilor şi sunetul clopotelor, cari anunţă credincioşilor sosirea Arhipăstorului.

În mijlocul satului, sub un frumos arc de triumf, aproape toţi credincioşii din această micuţă comună, cu mic cu mare, sunt întru aşteptarea Arhiepiscopului. Învăţătorul Dionisie Bădin binevenţează pe P. S. Sa în numele poporului adunat, iar primarul I. Iana oferă P. S. Sale tradiţionala pâne şi sare. Arhiepiscopul le mulţumeşte pentru buna primire, apoi este condus cu litia până la biserică, care este frumos împodobită cu verdeaţă şi cu flori. Biserica, deşi veche şi micuţă, este mărturie vie a credinţei credincioşilor noştri din această comună.

Se săvârşeşte serviciul divin obicinuit la venirea Arhiepiscopului. Servesc preoţii: P. Suci al locului, I. Goanţă din Şopotul nou, Nic. Bădin şi diaconii episcopesci. Răspunsurile le dă corul bărbătesc din comună, sub conducerea iscusită a codreanului Vichentie Negru. La sfârşitul slujbei preotul P. Suci binevenţează pe P. S. Sa cu cuvinte calde şi arată bucuria ce o simte această comună bisericească, care de 220 de ani n'a mai fost cercetată de Arhipăstorul său.

Prea Sfinţitul îi răspunde cu o cuvântare plină de îndemnuri şi învăţături, arătând, că şi bucuria P. S. Sale numai atunci va fi deplină, dacă şi creştinii din această comună vor ţine la credinţa străbună, care singură ne poate aduce fericirea. Intră apoi în altar, unde controlează cele sfinte şi odoarele şi vasele sfinţite.

Eşind afară din altar, Arhiepiscopul este condus cu litia până la casa parohială, unde se face revizia socioşilor bisericeşti şi a oficiului parohial. Tot aici se întreţine P. S. Sa cu membrii comitetului şi ai epitropiei parohiale, cărora le pune la inimă să aibe totdeauna în vedere numai binele bisericii.

După aceasta P. S. Sa vizitează pe o mătuşă a Sa, sora mamei P. S. Sale, care cu lacrimi în ochi dă mărire Celui Preainalt, că s'a învrednicit de această rară bucurie, care i-se pare un vis, căci abia vrea să dea crezământ ochilor săi slăbiţi, cari par'că o înşeală...

La ora 12¹/₂, ne-am întrunit la masă în casa ospitală a codreanului Iosif Goanţă, care — nepotul P. S. Sale fiind — ne-a primit cu toată dragostea, servindu-ne bucate alese şi pregătite cu mult gust.

După masă, la orele 2 p. m., plecăm la Dalboşet, una dintre cele mai frumoase comune din Valea Almăjului.

(Urmează)

Ş T I R I

Sf. Sinod este convocat în sesiunea ordinară de toamnă pe Luni în 17. Noemy. a. c.

† Mărioara Dimitrievicei n. Suru, văduva răp. preot George Dimitrievicei, fost în Bozovici, a adormit în Domnul în 4 Noemvrie a. c. în Caransebeş, în etate de 57 ani.

Odihnească în pace!

Proiectul legii de unificare administrativă a bisericii ortodoxe s'a desbătut în mai multe şedinţe de către comisiunea de unificare bisericească, care, după cum am fost amintit în nrul 41 al foii noastre, s'a întrunit în ziua de 27 Oct. a. c.

Ziarele din Capitală aduc ştirea, că membrii comisiunii au căzut de acord asupra tuturor chestiunilor venite în discuţie, cu excepţia celei privitoare la alegerea chiriarhilor. Se speră însă, că şi acest diferend va fi soluţionat în mod mulţumitor, asigurându-se prin lege mai multe garanţii pentru alegerea cea mai nepărtinitoare a episcopilor.

În ce priveşte caracterul Mitropoliilor, s'a ajuns la înţelegerea, ca să aibe un caracter de autoritate ierarhică superioară, spirituală şi canonică, desrădăcinându-le de atribuţiile administrative actuale, nădăjduindu-se, astfel, să se înlesnească conducătorilor bisericii noastre dominante mai multă iniţiativă şi putinţa de îndrumare şi educaţie religioasă spre dezvoltarea şi înflorirea credinţei strămoşeşti.

I. P. S. Sa Arhiepiscopul şi Mitropolitul Dr. Vladimir Repta al Bucovinei, din cauza vârstei înaintate şi a boalei de care suferă, şi-a înaintat cererea de retragere din înalta sa demnitate M. Sale Regelui, care a aprobat-o.

Sf. Sinod a luat act de această vacanță și a declarat vacant scanul de arhiepiscop și mitropolit a Bucovinei.

Luând cunoștiință de vacanță, reprezentanții bisericii din Bucovina au recomandat prin Ministerul Cultelor, spre a fi prezentați Marelui Colegiu electoral, pe următorii: P. S. Ipolit Vorobchievici, P. S. Nectarie Cotlarciuc și pe P. C. arhim. Clement Popovici.

Marele Colegiu electoral a fost convocat pe Vineri, 7 Nov., ora 11 a. m. Până la încheierea foii nu cunoaștem încă rezultatul alegerii, credem însă, că P. S. Nectarie al Ismailului va fi fericitul arhipăstor al Bucovinei.

Mulțumită publică. La colțul întreprinsă pentru procurarea unui rând de ornate pentru biserici ort. rom. din Zervești au contribuit următorii: „Industria Mundus și Borlova-Armeniș“, s. a., 100 Lei, Prima cassă de păstrare din Caransebeș 150 Lei, Petru Popovici 200 Lei, Robert Halle 60 Lei, „Severineana“ 100 Lei, Frații Pollak 60 Lei, G. Grünberger 60 Lei, Ioan Bâlc 60 Lei, Suma: 1790 Lei.

Primească marimonioșii donatori în numele comunei bisericesti profunda noastră mulțumită și pe această cale.

Epitropia parohială.

Impotriva dansurilor moderne. Societatea Sașilor din Sibiu și Brașov a luat măsuri pentru înlăturarea așa ziselor „dansuri moderne“ dela toate petrecerile, ce se vor ținea în eara acestui an. Nu se mai admit dansurile: shimmy, tango, foxtrott, java etc. In fruntea acestei laudabile mișcări se află societățile de femei din orașele de mai sus.

Moțiunea preoțmei din Arhidieceză. Secțiunea Sibiu a Asociației clerului „A. Șaguna, în adunarea sa generală din anul acesta la Sebeșul săsesc, a votat următoarea moțiune:

1. Incheierea concordatului cu Vaticanul să se abandoneze cu desăvârșire.

2. Să se disolve „Statul catolic“, a cărui situație, compunere și funcționare e ilegală și să se pedepsească aspru membrii lui, cari au nesocotit, sau conștient s'au substras de sub legile statului român.

3. Regele României să păstreze toate drepturile avute de regele Ungariei asupra bisericii latine: ca patron suprem, numirea de episcopi, și dreptul de dispunere supremă asupra tuturor averilor bisericesti și mânăstirești.

4. Exproprierea completă a tuturor moșiilor bisericii latine, fără nici o plată în bani la cele dăruite de regii Ungariei sau principii Ardealului, iar la cele dăruite de particulari, dacă aceasta se poate dovedi, să se achite prețul lor, conform legii agrare.

5. Statul să sprijinească materialicește biserica latină numai în proporție cu numărul credincioșilor, ținându-se seamă aici și de averile imense de care dispune această biserică. Procedura aceasta să se aplice față de toate confesiunile recunoscute în stat fără nici o considerație.

6. Să se schimbe legea trecerii credincioșilor dela o confesiune la alta în sensul, că dacă trec la o altă

confesiune jumătate din credincioșii unei bisericii, cu ei împreună trece și clădirea bisericii și averea ei, rămânând ca cei netrecuți să fie despăgubiți în proporție cu numărul lor.

7. Statul să salarizeze numai pe acei parohi, cari au sub păstorirea lor cel puțin 300 credincioși, iar la protopopi pe acela numai, care păstorește cel puțin 20 de parohii.

8. Statificarea urgentă a averilor mobile și imobile (case, etc, vezi și pct-4) ale Fondului religios și de studii, ca să se ajute din ele și alte confesiuni, nu numai cea latină.

9. Statul român își păstrează deplină putere asupra ordinelor călugărești latine, de a le desființa și a le seculariza toate bunurile, sau a le întrebuința, conform nevoilor sale, pentru binele obștesc. Șefii ordinelor să aibă sediul lor la noi în țară, să fie cetățeni români, ca și călugării cari compun ordinele.

10. Desființarea episcopioilor latine din Oradea-mare și Satu-mare.

11. Statul să nu mai admită înființarea nici unei episcopii de confesiune minoritară, care vrea să fie susținută din bugetul statului.

12. Statificarea școlilor catolice. Minoritățile, cari doresc să aibă școli confesionale, pot să le susțină pe cheltuiala lor proprie, conform art. 9 din tratatul dela Trianon (din 9 Decembrie 1919), dar nici de cum prin ajutorul statului român, care va susține numai școli de stat în limba minorităților.

Bibliografie.

A apărut:

„Cronica Romanului“, revista clerului din eparhia Romanului. Anul I, nr. 1 (Oct. 1924). *Roman*. Abonament anual: 80 Lei.

„Cultura Creștină“, revistă lunară. Anul XIII, nr. 9—10 (Sept—Oct. 1924). *Blaj*. Abonament anual: 100 Lei.

„Ramuri — Drum drept“. Anul XVIII, nr 20—21 (25 Oct.—1 Nov. 1924). *Craiova*. Prețul: 10 Lei.

„Datina“, revista Soc. cult. M. Eminescu din T. Severin. Anul II, nr. 9 (Nov. 1924). *T. Severin*. Abonament anual 100 Lei.

„Cosinzeana“, revistă ilustrată. Anul VIII, nr. 20 (25 Oct. 1924). *Cluj*. Prețul: 10 Lei.

„Slovele“, revistă culturală. Anul II, nr. 10 (Oct. 1924). *Calafat*. Abonament: ?

CONCURSE.

Pe baza ordinațiunei consistoriale ddto. 2 Iulie 1924 Nr. 2071 B ex. 1924 se escrie concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“, pentru ocuparea postului de preot în parohia redusă de cl. III. din *Boldur*, tractul protopresbiteral al Logojului, cu următoarele

Emolumente:

1. Una sesiune constatatoare din 28 jugere pământ (20 jugere arător și 8 jugere fânețe).

2. Una gradină intravilană 1200 st. □.

3. Stola uzitată.

4. Pentru locuință se va îngriji alesul preot, afară de aceea va plăti și dările după pământul ce-l folosește.

Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită rugărilor, instruite conform normelor din vigoare, P. On. Oficiu protopresbiterial din Logoj și să se prezinte în vre-o Duminică sau sârbătoare cu prealabila învoire a protopresbiterului tractual în sf. biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cântare și oratorie, însă nici decum în ziua alegerii.

Boldur, din șed. com. paroh. ținută la 11/24 August. 1924.

Vasile Vodă m. p.
președ. com. paroh.

Iulian Blajovan m. p.
notar.

În conțelegere cu mine: **Dr. George Popoviciu** m. p.
protopresbiter. 1—3.

Nr. 3915. B. ex 1924.

Acest concurs se publică cu adausul, că în baza aliniatului ultim din § 29 al Regulamentului pentru parohii și în baza deciziei consistorial ddo. 3 Martie și respective 12 Aprilie 1924 nr 3053, ridicat și la valoare de concluz sinodal eparhial, cu concluzul nr. prot. 33 ex 1924, — se enunță obligamentul credincioșilor de a presta și birul parohial, care este o parte legală a dotațiunii preoțești

Caransebeș, din șed. cons. ținută la 2/15 Septemv. 1924.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu m. p.

Amăsurat ordinațiunei Ven. Consistor diecezan ddo 19 Aprilie 1924. Nr. 1895 B, se esorie concurs pentru ocuparea parohiei vacante de cl. III din comuna *Zorlențul mare*, protopresbiteratul Logojului, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumente împreunate cu acest post sunt:

1. Sesiunea parohială constatătoare din 44 jug. cadastrale și 2 intravilane.

2. Birul parohial, adică 15 oche cucuruz despoiat dela fiecare Nr. de casă (210 case)

3. Stola uzitată.

Alesul preot are a solvi dările după pământul sesional ce-l folosește, a îngriji cele 2 intravilane și a se îngriji de locuință, căci casă parohială nu este.

Recurenți își vor înainta cererile de concurs. Prea On. Domn protopresbiter în Logoj, adresate Comitetului parohial din Zorlențul mare. Tot odată sunt poștiți a se prezenta cu învoirea. Prea On. Domn protopresbiter tractual în vre-o Duminică sau sârbătoare spre a-și arăta dexteritatea în tipic, cântare și oratorie.

Zorlențul mare din ședința comitetului parohial ținută la 4 August 1924. 2—3

Antoniu Atnagea m. p.
paroh, preș. com. par.

Martin Voia m. p.
notar com. paroh.

În conțelegere cu mine: **Dr. George Popoviciu** m. p.,
protopresbiter.

Redactor responsabil: **Remus G. Ancușa**.

Aviz

Aviz

autorităților și oficiilor
publice!

Icoana „Restignirea Domnului“
în oleu pe pânză mărimea ca.
36×48 cm. preț 750 Lei
(fără cadru) se poate comanda
dele institutul nostru. Comenzile
să efectuează în decurs de 8—10 zile.
În timpul cel mai apropiat vom avea
aceeași icoană tipărită în culori.
Prețul acestei icone îl vom face
cunoscut la timpul său.

Tipografia și Librăria Diecezană.

Aviz!

Am onoare a face cunoscut On. public din Caransebeș și împrejurime, că începând cu 1 Noembrie 1924 preiau conducerea

Restaurantului Văd. Diemer

bucătărie de primul rang.

Zilnic mâncări proaspete și beuturi curate, pe lângă un serviciu prompt.

Rog On. public să mă onoreze cu cercetarea sa. Abonați pe vipt bun de casă se primesc pe lângă prețuri moderate.

Cu stimă

Gheorghe Sorea

2—3

În comuna Bănia, în centrul satului
una casă de vânzare,

cu pivniță, curte, grădină, fântână în pivniță, grajd mare, bună pentru prăvălie, — de 45 ani tot prăvălie — se vinde din mână liberă. Se poate primi pe 1 Martie 1925.

Alexandru Ienchi
Bozovici

2—3

Tipar și editura Tipografiei diecezane în Caransebeș